

между тъхъ е имало навърно войнишки родове), носещи до 1812 г. висока самурена шапка, която нагоре ставала симетрично по-широва; антерия, закопчана отъ шията до краката съ сребърни копчета; поясъ златенъ или коприненъ; дълга гуна отъ червена чоха, украсена съ скъпоценна кожа отвътре... Торлацитъ пъкъ, както ни ги описва сливенецъ Иванъ Добровски, се обличали само съ аба самочернка (естественъ цвѣтъ), носещи калпаци отъ овча кожа и потури отъ сура аба; еминиитъ имъ били, за разлика отъ тия на гражданитъ, безъ опашки. Най-характерната отлика била обаче тая, че торлацитъ си бръснѣли цѣлата глава, като оставяли на върха перчанъ или чембасъ (по старъ обичай, известенъ още на прабългаритъ), когато гърцитъ само се подбръсвали. Сватби между дветъ разграничени кести ставали рѣдко, поради непреодолими предразсѫдъци. Какви конфликти сѫ могли да възникватъ между мжжа торлакъ, забогатѣлъ и пренесълъ се въ центъра на града, за да стане търговецъ, и гордата му жена „гъркиня“, показва ни семейната история на Добровски: майката на тогова едва не припаднала, когато баща му поржчалъ на берберина да обръсне русата коса на детето, като му оставилъ торлашки перчанъ...

„Гърци“ започнали да ставатъ частъ отъ гражданитъ едва откакъ въ началото на XIX вѣкъ въ Сливенъ си пребило пътъ гръцкото школско образование. До тогава — и отъ незапомнени времена — се е поддържала, макаръ и доста слабо, само българска грамотност: за по-широко разпространение на славянска школа и просвѣта сѫ пречали еднакво и общото ниско културно равнище и крайно тревожното положение на империята, въ периода на нейния упадъкъ. Странно е по-скоро, че при липсата на насърдчение отъ отговорни обществени мѣста все пакъ древната школна традиция е могла да се задържи тѣй дълго; и ясно е, че заслугата за това се пада почти изключително на духовното съсловие, съ неговата нужда отъ знание на служебния черковенъ езикъ, който въ практическия животъ е играялъ незначителна роля. Сливенъ е броялъ свещенически родове, които въ много колѣна сѫ упражнявали все сѫщата професия. Селимински разказва, че единъ отъ прадѣдите му, попъ Протофанъ, билъ записалъ историята на семейството „на славянски“, като до-